

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četrtletno K 19'50.
Ce pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 6'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Pred koncentracijsko vlado v Beogradu.

Tri revolucionarne skupine v Nemčiji. — Položaj je vedno bolj zapleten. — Mi ostanemo na Koroškem.

Italija ali SHS?

Pod tem naslovom prinaša »Deutsche Grenz-wacht« v svoji 26. številki uvodnik v katerem razmišlja, komu naj se avstrijska republika v bodoče pridruži, ali Italiji, ali Jugoslaviji. »Grenz-wacht« ve, da je med Jugoslavijo in Italijo nemogoč popoln sporazum. Ti dve jadranski državi bosta bili v bodočnosti ostro borbo; in kjerkoli se pojavi med dvema državama spor, se pojavijo tudi druge, ki se postavijo ene na stran ene, druge na stran druge. Svetovno mednarodno razmerje zahteva po dokončani svetovni vojni in po pariški mirovni konferenci nove orijentacije.

»Grenz-wacht« svari avstrijsko diplomacijo pred preuranjeno odločitvijo ter razmišlja: »Italija nam je vzela nemško južno Tirolsko, ravnotako nam je tudi Jugoslavija odtrgala več nemških ozemelj (?), da, še več, ona drži še vedno zasedene kraje, ki jih je st. germainška mirovna pogodba določila nam, Avstrijem. Posebna razlika pa leži med postopanjem Italijanov in Jugoslovenov v nam odtrganih ozemljih. Italijani, kot prebrisanejši in izvedenejši se nam kažejo od prijazne, sočustvujoče strani, dočim niso bili

naši bratje v Jugoslaviji od manj kulturnih in še bolj prvotnih (urwüchsig) Slovencev doslej deležni drugega, nego sovraštva, smenjenja in zaničevanja. Toda vključ temu imamo mi istotako v Italiji kakor v Jugoslaviji svoje bratje, za katere nam bo treba posebno v sedanjem prehodnem času skrbeti ter jim pomagati, da ohranijo svoje nemštvo. Radi tega bi bilo vsako tekmovanje za zblizanje s tem ali onim našim včerajšnjim sovražnikom mnogo prenačljeno in nepremišljeno. Na drugi strani pa se mora naša vlada varovati preglobokega upliva posameznih strankarjih naziranj na našo zunanjo politiko. Vedno menjavanje našega zunanjega kurza bi škodovalo najbolj našim bratom onkraj naših meja.« Članek končuje z besedami sarajevske »Save«: »Kar naša mirovna delegacija danes ali jutri podpiše, ne bo imelo nobene višje vrednosti kakor navadna cunjja papirja.« Ter: »Državno izgubljeno, je samo trenutno izgubljeno, narodno izgubljeno, je za vselej izgubljeno!«

Z drugimi besedami povedano, »Grenz-wacht« svetuje avstrijski diplomaciji, naj igra stalno dvoumno vlogo, ter naj le v slučaju skrajne potrebe pokaže svojo pravo barvo ter se pridruži onemu, ki bo imel več izgleda

na uspeh. Če bo Jugoslavija šibka ter osamljena v boju z Italijo, naj se pridruži Italiji ter naj za to svojo pomoč zahteva kot, odškodnino južno Tirolsko, ker druga »nemška« ozemlja, ki jih posedata Jugoslavija, ji bodo v tem slučaju, če zmaga Italija, na vsak način pripadla. Če bi se pa izkazalo naorobe, naj se pridruži Jugoslaviji. To je prava afaristična politika, vredna velikih sinov Apeninskega poluotoka.

Iz teh razmotrivanj je jasno razvidno, da se gospoda v Avstriji vključ vsemu ponižanju in vsej bedi, katero mora po svoji lastni krivdi trpeti, še vedno ni naučila objektivno obravnavati niti najvažnejših vprašanj. Predvsem pa se ne more ogniti sramotenja nas Jugoslovenov, posebno Slovencev. Pri avstrijskih gospodih smo še vedno manj kulturni in bolj divji, dočim delajo Italijanom, ki so jim zadali tisočkrat več krivic, še vedno poklone. Mi poznamo kulturo Nemcev, poznamo svojo ter poznamo tudi italijansko. Priznavamo Nemcem, radi njihovo kulturo, priznavamo tudi radi, da je neprimerno večja nego je italijanska, toda ravno obmejni Nemci bi morali poznati tudi našo, ki ne zaostaja popolnoma nič za njihovo, saj je bila naša kulturna šola ena in ista, kakor njihova.

Vinko Novak:

Spomini na Boko Kotorsko.

(Pismo prijatelju 1917.)

Dragi Ivo! Danes ko se v duhu pogovarjam s teboj, je kršen jesenski popoldan razlit po krajini. Ves Kotorski zaliv je obžarjen od milega jesenskega solnca, le sivi Lovčen, ki ga dan za dnem gledam skozi okno svoje pisarne, je zavil v goste megline, kakor da bi ga bilo nečesa sram. Morje je tako mirno kot bi spalo, le ob obali pluskajo valovi ob skalno steno in njih glasno šumljanje doni na moje uho kot žuboreči smeh lepe Dalmatinke. Po zalivu plavajo ladje, motorni čolni in jadernice, nad njimi krožijo v zraku beli galebi. Po cesti ob pomolju je vedno živahno. Množice pomorščakov drvojo semintje, tuintam prijaha na muli star Dalmatinec doma s hribovja, mimo šine dekle blede in izstradano, da me srce zaboli.

Dragi Ivo! Lani ko sva se ločila na bojnem polju, tam na krvavih kraških tleh, si mi zavidal srečo, češ, sedaj bom prost, svoboden, doma bom pri dragih svojcih, grel se bom ob krepostih ljubeče žene in bom le iz časnikov vedel za grozote, ki vas čakajo na rdečih poljanah. Dobro se spominjam, kako težko sva se ločila, čutil sem trepet tvoje

desnice, ki si mi jo podajal nešteto krat. Bogve kake slutnje so te takrat navdajale. Toda poglej, komaj sem si pošteno oddahnil na štajerskih tleh, pognala me je usoda zopet v svet, v kraje, kjer pogrešam poštene prijateljske duše, da so mi dnevi prava večnost. Že od poletja sem je zasidrana barčica mojega življenja v Kotorskem zalivu. Davno bi Ti bil že pisal in Ti orisal to moje življenje, vse te bujne, pestre in tragične slike, ki se pojavljajo pred mojimi očmi vsaki dan, a po resnici nisem znal, kje si, mislil sem, da so že davno nasuli kraškega kamenja na tvoje zvesto prijateljsko srce. Sestra Anka pa mi je sporočila, da si zdrav in me pozdravljaš. Dan, ko sem prejel tisto poročilo, bil je za mene praznik. Vsi sladki spomini so spet oživel v moji duši, misli so romale nazaj v dobo, ki sva jo preživela v solnčnem Kanalu, na Vrhu in v Bodrežu med tistimi dobrimi ljudmi. — Anka mi je tudi pisala, da si bil iznenaden, ko si izvedel, da sem si tam izbral ženkico svojo. Gotovo se spominjaš tistega čudovitolepega solopetja v kanalski cerkvi. Vidiš, tisti lepi glas je bil glas moje Augustine.

Sedaj pa sem tukaj in ga ne poslušam več in tudi Ti duša prijateljska si daleč in tako sem ves osamljen in posebno na večer se me polašča vedno ista sentimentalnost, ki

si jo Ti vedno izlečil z zdravim duhovitim humorjem.

Da boš vedel, kako se tukaj životari pišem Ti nasledne vrste: Najbolj težko mi je pri srcu, ko nimam tukaj človeka, s katerim bi se večkrat pomenkoval v mehki, sladki materinščini. Ta kaos, ta mešanica ljudi tukaj mi že res preseda. Med pomorščaki Madžari, Nemci, Lahi, malo Hrvatov, mogoče tudi kaj Slovencev na brodih, a z nobenim ne pridem v dotiko. Le enkrat sem v Mlinah slišal godbo tamburic spremljano od slovenske pesmi, tiste znane: »dekle zakaj si tak žalostno...« ki smo jo mi, Štajerci, tolikokrat zapeli tam v solnčnem Primorju. Takrat sem vzkliknil radosti, obstal in poslušal, dokler ni vsa pesem izzvenela. Le enega rojaka imam tukaj, nadučitelja Vodenika iz Limbuša, a z njim se vidiva le vsake kvatre. Najdeva se v Bavšiču v Finžgarjevi restavraciji. Finžgar ponosen Gorenjec toči izborna črnino, njegova lepa, ljubezniva ženka je dobra kuharica. Ob večerih večkrat zahajam tie, in se vračam v jasni mesečini v svoj brlog v »Wahrlichovo« barako. Ei Ivo, nekaj čarovitolepega so lunine noči tukaj. Morje se ti zdi, da plava srebrnina po njegovem površju in tudi oljkini logi na bregovih so kakor posrebrnjeni. V palmah in cipresah ob hišah na obrežju pa nekaj tajno šelesti

Ozrimo se dalje ter premislimo, kdo je napravil Avstriji krivico, mi, ali Italijani? Italijani so odtrgali južno Tirolsko, ozemlje na katerem stanuje tisočletja kompaktno najbolj grčav nemški rod. Da so s tem naredili Nemcem enako krivico, kakor so jo naredili nam v Primorju je tako jasno, da bi bilo škoda vsake besede, ki bi se jo radi tega izgubilo.

Kaj pa smo jim vzeli mi? Vsa ona »nemška« ozemlja, ki smo jih »uropali« Avstriji obstojajo v par otočjih, večinoma Maribor, Celje in Ptuj. Ali so ta mesta nemška? So bila sploh kedaj nemška? Tisočletje je tu prebival kompaktno slovenski živelj, samo grajščak in valpet sta bila Nemca, v novejšem času pa tuji, priseljeni uradniki. Vse drugo, če je tudi govorilo nemško, če se je tudi trkalo na prsa »Wir sind Deutsche«, vse drugo je bilo le nemčurstvo, negatstvo, ki je tedaj izdalo svoje slovensko pokolenje, ki pod novo vlado in novim režimom izda svoje narodno prepričanje. Po takih »Nemcih« ni treba biti Avstrijcem žal. Pristnih Nemcev pa ne bo pripadlo Jugoslaviji niti toliko, kakor bo pripadla Slovencev Avstriji.

Ali je Leoben slovenski, radi tega ker živi tam nekaj sto slovenskih delavcev? Je slovenski Mürzzuschlag?

V Avstriji ni bilo niti tisoč Nemcev, ki bi bili znali slovensko, vsi oni ki so pa vkljub svojemu posilinemštvu znali slovensko, vsi oni se tega jezika niso komaj pozneje naučili, ampak so ga znali kot prvega, kot onega, katerega jih je naučila mati še v zibel; nemško so se naučili komaj pozneje, ali v šoli, ali pa v službi. Slovensko pa govorijo razen majhnih izjem vsi Mariborčani, vsi Celjani, vsi Ptujci in sploh prebivalci vseh obmejnih krajev in tudi še čez sedanjo mejo v Avstriji.

Po razkritjih zgodovine pa je bilo tudi vse ozemlje nekdanje Štajerske in Koroške davno prej slovensko nego nemško. V Jugoslaviji nima Avstrija ničesar iskati, niti pedi nemške zemlje ni vključeno v našo državo. Ker če prebiva v kakem kraju par Nemcev, radi tega ta kraj, ta zemlja še ni nemška.

Od odnošajev z nami bo mnogo odvisna usoda Avstrije in tudi njeno blagostanje. V nas bi lahko našla dobre in iskrene sosede in prijatelje, ako bi potrkala na svoja prsa ter opustila svoje stare grehe. V Italiji pa

in šepet, mislim, to so povesti o junaških činih slovanskih mornarjev sinje Adrije. Cele ure bi človek zamaknjen presenjal lepoto in milino teh mesečnih noči.

Nekoč pa nam je bila luna tudi izdajalka. Iskali so nas laški Caproniji in nas tudi našli. Ivo, sam veš kolikokrat sva stala v smrtni nevarnosti tam na soški fronti, a strahu in malodušnosti nisva poznala. Tukaj pa se me je tisto noč polastila prava zajčja bojzljivost. O polunoči je bilo. Bil sem v svoji kajbici in sem namenil pisati nekrolog padlemu junaku, vrlemu nadporočniku Ilc-u iz Ruš, ko je oklopnica »Sv. Jurij« z dvojnimi strelom alarmirala okolico: napad letalcev. Upihnil sem luč in hajdi na plano v varnejše zavetje, a kam? Vse nebo je bilo razžarjeno, kakor da se res odpirajo nebesa. Zarometi na vseh ladjah so začeli delovati in iskati po zračnih višinah sovražno pošast. Sirene na ladjah so bolešno mukale, da je šlo skozi kosti in mozeg, gori v višavah pa so zamolklo mrmljali motorji Capronijev. Naenkrat je švignilo po zraku za pet, šest sekund in stresla se je zemlja, da sem izgubil ravnotežje. Padla je prva bomba, na-

bo našla samo prijatelja, ki ji bo prijatelj samo zato, da jo bo izkoriščal v svoje nečedne namene, in ki bo prijatelj le toliko časa, dokler mu bo potrebna.

Tega ne trdimo radi tega, ker bi Avstrijo potrebovali, ampak radi tega, da ji pokažemo v kaki usodni zmoti se nahaja še sedaj, vkljub vsem bridkim izkušnjam. —r.

Cenjeni naročniki

se opozarjajo, da plačajo naročnino, ako tega še niso storili, ker sicer se jim s 31. t. m. list ustavi. Naročnina se plačuje naprej. Kdor lista ne vrne, ali ne naznani, da ni več naročnik, se smatra za naročnika, ter mora naročnino plačati!

Upravišтво »Mariborskega Delavca«.

Dnevne vesti.

»Jugoslovanska Matica«. Jutri, v četrtek, ob 1/20. uri se vrši v mali dvorani Narodnega doma posvetovanje radi ustanovitve podružnice »Jugoslovanske Matice« za Maribor. Radi tega se naprošajo vsa društva in korporacije, da pošljejo na to posvetovanje svoje zastopnike. Istotako pa se pozivljajo tudi posamezniki, ki se za to velevažno stvar zanimajo, da se udeležijo jutrišnjega posvetovanja. Slovenci, Jugoslovani, na krov!

Zasluzena klobuta. »Deutsche Grenz-wacht« prinaša v svoji številki od 14. t. m. notico iz Maribora, pod naslovom: »Unreines Slowenisch«, v kateri opisuje nek mariborski Nemec uspehe svojega opazovanja v slavnem »Theresienhofu«. Sedel je sam zase pri mizi poleg biljarda ter poslušal dva Jugoslovana, ki sta igrala biljard ter si notiral njihov pogovor, ki ga objavlja sedaj v »Grenz-wacht« in katerega posnemamo tudi mi. Med igranjem sta se takole zabavala: »To je bilo kinstlich! To je bil kombinacijonštost! Kako si mi sicer napravil. Ne švindlati! Kuš! Daj mi vafenfet! To je bil aufzicer. To je ganc unmeeglihkajt! To ja ni špilano, to je bil peh! To je zelbstferštendlih! itd. Dopisnik pravi, da je bil ta pogovor podoben onemu, ako bi se dva prislina Nemca hoteli norca delati iz slovensčine. Toda kaj takega bi v jugoslovanskem Mariboru ne bilo varno in končno sta bila ta dva igralca — jugoslovanska častnika! Tako se nam smejejo Nemci in prav imajo. Ta klobuta je popolnoma zaslužena. Sicer pa »Grenz-wacht« najbrž ne ve, da se mnogo naših častnikov komaj »uči« slovensko...

Nova razkritja v centralni Evropi. »Neue Züricher Zeitung« poroča, da se je

menjena ladji »Göa«. Sedaj nisem več stal in gledal. Ob mojem stanovanju je bil globok kanal in v tistem kanalu sem prebil tri dolge ure. Z menoj je bil tudi moj sluga Črnogorec Niko. Bratiti sva se morala ves čas s podganami in drugo sorodno golaznijo, a vendar koža nama je ostala zdrava. Kaj sem tiste dolge duhomorne ure premišljeval, ne vem več, le dveh velikih misli še se spominjam; mati, žena. — S kakimi čustvi sem poznejše noči legal spat, si pač lahko misliš. Prišlo pa je deževno, jesensko vreme in imeli smo mir pred letalci.

Dragi Ivo! Največ zabave mi nudijo izleti v okolico. Ogledal sem si že vse lepe obmorske kraje, Castelnuovo, Gruž, Perasto in Kotor, seznanil se z običaji in šegami Dalmatincev, teh bednih ljudi, ki te mora do žalosti ganiti njihova usoda. Pomanjkanje živil tukaj je grozno. Vse gorske vasi in sela živijo od tega, kar dobijo od vojaštva. Ljudje umirajo gladu v faktičnem pomenu besede. Rastline, navadno travo zauživajo. V neki vasi je vsled zastrupljenja umrlo nad polovico prebivalcev. V jutro, ko mornarji na čolničkih priveslajo k pomolju

mudil te dni v Curihu prof. dr. Mikola, voditelj malega vendskega naročiča, ki prebiva med Muro in Rabo (Prekmurje), ki je namenjen v Pariz k Vrhovnemu svetu, da mu pojasni želje njegovega naroda. Dr. Mikola e pripovedoval uredniku omenjenega lista sledeče: »V skrajnem jugozapadnem kotu Ogrske stanuje majhen le 100 tisoč duš broječ narod, ki pripada sicer k jugoslovanski družini, se pa jezikovno razlikuje od Slovencev in Hrvatov nekako tako, kakor Holandci od Nemcev. Ta majhen narod ima, ne čudite se, svojo lastno slovnico in svojo lastno literaturo. Da je ohranil svojo narodnost, se ima zahvaliti pač temu, da je njegovo ozemlje okroženo od velikih gozdov (?), ki so ga nekako delili od ostalega sveta. Tretjina tega naroda je protestantske vere. Večina tega naroda se bavi s trgovino ter ima v rokah vso zapadnoogrsko trgovino in tudi veletrgovino do Donave. Ta narod pa se sedaj z dovoljenjem Vrhovnega sveta zasedli Jugoslovani. Na ta način pa preti temu mojemu vrlemu narodu kulturna smrt, kajti ta narod ki je tako visoko kulturn se ne bo pustil vladati po nekulturnih, poludivjih Jugoslovenih. Radi tega me je pooblastil, ter mi tudi plačal pot, da potujem v Pariz, da razložim Vrhovnemu svetu želje tega naroda, ki hoče ostati združen z Madžari«. — Curiški list se za tega voditelja doslej neznanega srednjeevropskega naroda toplo zavzema ter mu želi najboljši uspeh. — Ko to prečitamo se moramo od srca smejati naivnosti švicarskega lista. Naše merodajne oblasti pa opozarjamo na tega voditelja naših Prekmurcev. Kedo je ta prof. dr. Mikola? Doslej nam je bilo njegovo ime popolnoma tuje. Upamo, da se stvar pojasni.

Laška nasilnost. Zadnje čase razpuščajo laške zasedbene oblasti v našem Primorju sokolska društva ker po vrsti. Razpustili so jih že več; v zadnjem času pa tudi v Ajdovščini in v Sežani.

Pomlad v zasedenem ozemlju. V zasedenem ozemlju je narava v najkрасnejšem cvetju. Sadno drevje že cvete, pa tudi travniki in gaji so že zeleni. Vreme je prekrasno. — Ko bi le Lahov ne bilo!

Naši novinarji na Slovaškem. Iz Brna so se podali jugoslovanski novinarji v Bratislavo, kjer jih je sprejel minister Šrobar ter so si ogledali vse večje znamenitosti mesta. Od tod so se prepeljali po Donavi v Modro, od tod pa v Tatransko Lomnico ter v Stare Smatovce, kamor je prihitel tudi minister Hodža ter referent Kornel Stedola. Pri obedu so izrekli več napitnic msgr. dr. Blaha, referent dr. Halek, ter naš rojak dr. Ivan Lah.

Zdravilišče Rogaška Slatina bo letos že s 1. majnikom odprto in bo igrala vojaška godba iz Maribora pod vodstvom kapelnika g. Herzoga.

s sodčki s pomijami, gnetejo se ljudje krog teh sodčkov, kakor tercijalke pred obhajilno mizo. Do ramen segajo z rokami v smrdljivo brozgo, da ulovijo kak košček odpadkov iz kuhinje. Za krožnik juhe bi bil lahko kupil najlepšo Mohamedanko.

Rano v jutrih in po večerih, po dovršenih poslih pa navadno sanjam na kakem samotnem prostorčku ob morju. Zanimivo je gledati, ko odplujejo na širo prosto Jadransko morje naši podmorski in torpedni čolni. Podmorski čoln se ti zdi, kakor potuhnjena pošast, kolikor ga gleda iz yode. Predno odplavajo iskat podmorske mine in potapljat sovražne ladje, zaigra godba na »Sv. Juriju« koračnico. Mornarji odhajajo mahajo s kapami v pozdrav, mogoče zadnji pozdrav.

Dragi moj! Kadar te bo volja, pa mi odpiši, kaj si doživel v dvanaesti soški bitki vem, da so bili vaši čini hrabri. Poglavitno pa je, da sva zdrava Ti in jaz in imej prepričanje, da se tako nekoč najdeva v rojstnih kočah pod zelenim Pohorjem, kjer naju bo obžarila ljubezen mater in žen z vso svojo svetlo glorio.

V Kotskem zalivu, 17. listopada 1917.

Čuvalmo se tujcev! Slovenci smo mnogokrat zavarovali svoja imetja, življenje itd. pri tujih, nemških, madžarskih in italijanskih zavarovalnicah. Te zavarovalnice so sedaj izven naše države, njihove podružnice po Jugoslaviji pa so pod sekvestro, ter imajo pravico poslovati samo še letos. Radi tega je treba, da sklenemo zavarovalniške pogodbe z našimi domačimi zavodi. V naši državi jih obstoja več. Največje pa je vsekakor „Beogradska zadruga“, ki je osnovala podružnice in zastopstva že po celi Hrvatski ter jih osnuje v kratkem tudi po Sloveniji. Opozorjamo na oglas „Beogradske zadruge d. d.“

Izdaja usnja se bode nadaljevala od 24. marca na ta način, da se bodo izdajale vsaki teden v sredo dopoldne številke in isti dan popoldan nakaznice za usnje. Nakazano usnje se mora kupiti takoj na to sledeči četrtek, ali soboto, ker so nakaznice za nadalje neveljavne.

Mlečne karte. Nove mlečne karte veljavne od 1. aprila se sprejmejo od 29. aprila naprej pri krušni oddaji, Razlagova ul. št. 14. Predložiti je dosedanje mlečno karto in družinsko nakupovalno polo.

Komisija za določevanje cen je določila sledeče cene za mesne izdelke: a) Prekajeno meso brez glave in nog K 42 — à kg; b) Brunšviške okrogle in posebne (ekstra) klobase in safalade 28; c) brunšviške dolge in hrenovke 30; d) šunke in karé 44; e) šunkove klobase 46; f) prekajena šanina 48. Vsled tega se zvišajo tudi cene v gostilnah in sicer je sedaj cena za hrenovke 4 K za komad. Na trgu pa ne smejo klobasičarji prodajati hrenovke dražje kakor K 3 50 za komad. V svrhu kontrole se opozarja občinstvo, da se je določilo, da morajo biti hrenovke izdelane tako, da pride 10 hrenovk na kilogram. Cena za hotelske sobe so se določile na 8 do 15 K.

Tobačna glavna trafika v Mariboru. Marijina ul. 12 je do 7. aprila 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni dobiček je znašal 7.416 K 5 vin. Položiti se mora predno se ponudba izroči 700 K jamščine.

Tobačna glavna trafika v Mariboru, Aleksandrova cesta 77 je do 7. aprila 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni dobiček je znašal 8.771 K 55 vin. Položiti se mora predno se ponudba izroči 800 K jamščine.

Tvornica kvasa v Zagrebu. Velika tvornica Arko v Zagrebu, ki je dosedaj izdelovala alkoholne pijače, je uredila sedaj tudi prostore za izdelavo kvasa. To bo ena največjih domačih tvornic kvasa in bo mogla zadovoljiti velik del porabe kvasa v naši državi.

Izvozne pristojbine na Čehoslovaškem. Čehoslovaška republika upelje v kratkem izvozne pristojbine. Od vsega izvoznega blaga se bo moralo plačati 5 do 20% vrednosti kot izvozna carina.

Slabo gospodarstvo ruskih boljševikov. Ruski boljševiški finančni minister je izdal poročilo o ruskih finančah v prvem polletju 1919. Državni dohodki so znašali 20.350 milijonov rubljev, izdatki pa 50.703 milijone rubljev, tako, da znaša primanjkljaj 30.353 milijonov rubljev. Izdatki so torej več kot še enkrat tako veliki kot dohodki, primanjkljaj za okoli 10 milijard večji od dohodkov! Je res slabo to boljševiško gospodarstvo in takemu gospodarstvu mora slediti polom.

Javna varnost je v zasedenem ozemlju jako slaba. Italijanski banditi, ki se rekrutirajo po veliki večini iz D'Annunzijevih arditov, ki so zapustili Reko, ter se klatijo po Istri in po Goriškem. Umori, ropi, napadi in tatvine so na dnevnem redu. Prav po kalabreško. To je kultura, ki jo je prinesla draga mati dvatisočletne kulture svojim odrešenim otrokom.

Ruše. Na Jožefovo, dne 19. t. m. se uprizaro ob 16. uri popoldne v gostilni gospoda Antona Novaka „Revček Andrejček“, narodna igra, s petjem v petih dejanjih, katera se pozneje, 21. t. m. ob isti uri ponovi.

Zadnje vesti.

Pred koncentracijsko vlado v Beogradu.

Danes pade odločitev.

Beograd, 17. marca. (Izvirno.) Akcija dr. Smodlake za sestavo koncentracijskega kabineta uspeva dobro. Odgovorili so mu že istotako radikalci, kakor demokrati. O vsebini odgovorov se še ne ve nič pozitivnega, toda sodi se, da so povoljni, ter da se že danes razjasni položaj.

Beograd, 17. marca. (Izvirno.) V vseh političnih krogih se smatra novo akcijo za političen dogodek izredne važnosti, ki bo izpremenil vso našo notranjo politiko. Koncentracijska vlada je baje že zagotovljena.

Beograd, 17. marca. (Izvirno.) Danes se vrne regent Aleksander iz Vrnjačke Banje v Beograd, da sprejme v avdienci več političnih osebnosti, radi razrešitve vladnega položaja.

Nemčija.

Tri revolucije naenkrat.

Dunaj, 17. marca. (Izvirno.) Poročila iz Nemčije so vedno bolj zapletena. Na površje so stopili sedaj tudi špartakovci, ter napovedali boj stari in novi vladi. Formirale so se tako tri skupine, ki so si medseboj enako sovražne in katerih nobena noče kompromisov. Položaj postaja uro za uro bolj resen in zdi se, da je državljanska vojna neizogibna. Kedo bo zmagal pa bi se dalo težko prorokovati.

Položaj se vedno bolj zapleta.

LDU Nauen, 16. marca. Universal Service Vigeant poroča iz Berlina, da se položaj razjasni v toliko, da smatrajo, da je boj med Ebertovo in berlinsko vlado ter radikali neizogiben. Neodvisni socialisti pridobivajo čimdalje več pristašev ter skušajo že dolgo zaželeno priliko izrabiti. Ako stvar ne bo hitro rešena, je kaos in državljanska vojna neizogibna. Neodvisni socialisti so danes izdali oklic, v katerem pozivljajo na splošno stavko tudi proti Ebertovi vladi, ki je baje ravno tako neupravičena kakor berlinska ter da je pokazala samo svojo strahopetnost. Mednarodni vojaški vlak je pripravljen, da v primeru neposredne nevarnosti spravi iz Berlina ententne komisije in njih svojce. V državni pisarni sedi od sobote že tretji vodja tiskovnega urada, ki izdaja pomirljiva poročila, ki se pa nikakor ne strinjajo s položajem in razporejenjem v Berlinu. Razporejenjem v hotelu „Adlon“, sedežu ententnih komisij je zelo neprijetno. Vso noč se je slišalo streljanje iz pušk.

LDU Draždan, 16. marca. Razen pri pošti so bili večeraj boji tudi na trgu pred gradom, na starem trgu in pred mestno hišo. Brezdvomno je ugotovljeno, da so špartakovci s streljali na množico in državno brambo. Davi je bilo skoro popolnoma mirno. Splošna stavka je prenehala. Železnice vozijo zopet. V glavnem so bili nemiri poizkus komunistov, da bi se polastili mesta, kar se jim pa ni posrečilo. Razporejenjem v Draždanih je v splošnem tako, da je pričakovati poravnave med obema vladama.

Mi ostanemo na Koroškem.

Ljubljana, 17. marca. Ljubljanski dopisni urad poroča uradno: Začasna deželna vlada za Koroško je v svoji seji dne 11. t. m. z ozirom na baje nevzdržljive razmere v glasovalnem pasu A sklenila spomenico, katere utemeljitev pa sloni na očitnem protislovju z dejstvi. Deželna vlada za Slovenijo je doslej opustila odgovarjati na neštivilne napade koroških vladnih organov, ker ni smatrala za potrebno, nastopiti proti temu načinu propagande. Ker pa uvodoma omenjena spomenica značaj uradni spis koroške deželne vlade in vsebuje tako očitne potvorbe dejstev, da nadaljni molk ne bi bil več umesten, zlasti še, ker je bila omenjena spomenica objavljena v vsem avstrijskem časopisju z namenom, da se v Parizu vpliva na razporejenjem proti državi Srbov, Hrvatov in Slovencev in na organe, ki bodo odposlani v glasovalno ozemlje, ugotavlja deželna vlada za Slovenijo da se očitno, da bi bila naša vojaška zasedba pasa A v protislovju z določbami st. germainске mirovne pogodbe, čije člen 50, 5. odstavek se glasi: „Prvi pas se zasede po četah srbsko-hrvatsko-slovenske države in se opravlja po splošnih zakonskih določbah te države“. Iz tega izhaja dovolj jasno, da je naša zasedba popolnoma upravičena in v skladu z določili mirovne pogodbe.

Naši novinarji na povratku.

Praga, 17. marca. (Izvirno.) Danes odpučujejo od tu jugoslovanski novinarji, ki so se udeležili kongresa ter dospejo najbrž jutri 18. t. m. v Maribor.

Komisija Zveze narodov za Rusijo.

DKU Pariz, 16. marca. (Brezžično.) Svet Zveze narodov je sklenil v svoji sobotni seji, da pošlje Rusiji brzojavno vprašanje, če bi dovolila, da odpošlje Zveza narodov v Rusijo posebno komisijo, ki bo imela nalogo proučiti ruske notranje razmere. Zveza narodov zahteva za to komisijo popolno svobodo gibanja po vsej Rusiji.

Pokret muslimanov v Bosni.

LDU Sarajevo, 16. marca. „Srpska Reč“ javlja: Muslimani zunaj strank so priredili v muslimanskem klubu sestanek, ki se ga udeležilo zlasti mnogo trgovcev in obrtnikov. Soglasno je bilo sklenjeno, da se osnuje nova muslimanska narodna stranka, ki bo izdajala svoje glasilo pod imenom „Obrana.“ List bo izhajal najprej kot tednik in bo zastopal muslimanske interese v vsej Jugoslaviji. Za predsednika nove stranke je izvoljen Sahvet beg Bašagić.

Japonski komunisti.

LDU Moskva, 16. marca. (Brezž.) Z iztočne fronte se javlja, da je bil upor v japonski vojski mnogo resnejši, kakor se je prvotno poročalo. Uporniki so strgali epotele in jih nadomestili z rdečimi trakovi. Po daljših bojih so bili razoroženi in odvedeni iz Vladivostoka na Japonsko.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Slov. mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

V sredo 17.: »Pepehuh«. Ab. B—29.
 V četrtek 18.: Zaprti.
 V petek 19.: Popoldne na splošno zahtevo »Revček Andrejček« ob zelo znižanih cenah. Zvečer: »Hansaginica«. Izven abon.
 V soboto 20.: »Sedemnajstletni«. Ab. A—29.
 V nedeljo 21.: Popoldne »Nebesa na zemlji« ob znižanih cenah.

Mala oznanila.

Dijakinji iščeta dve sobi s hrano, če mogoče že 25. marca. Ponudbe na upravo pod »Pomlad«.

Šivilja se sprejme kot prikrajšica v velikem podjetju v Sloveniji. Več se izve v Mlinski ulici št. 34, 2. vrata, od 12.—14. ure.

Širite naš list!

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

Dr. Benjamin Ipavic

mногоletni asistent in operater Ljubljanske in Dunajske univerzitetne ženske in porodniške klinike (prof. E. Wertheim) ordinira od 11—12

Maribor, Gosposka ulica 46.

Osnovni čisto domači kapital, potpuno uplačen

u zl. din. 2,500.000—

Rezervni fondovi, po knjiženju

u zl. din. 9,885.283—

Današnja vrednost rezervnih fondova iznosi preko

**u zlatu dinara
20,000.000**—

Bankovno-osiguravajuci zavod

BEOGRADSKA ZADRUGA

A. D.

Osnovana 1882. god.

Centrala: u Beogradu (vlastita palača) ugao Karađorđeve, Hercegovačke i Travničke ulice.

Filijala za Hrvatsku, Slavoniju, Medjumurje i Prekomurje u Zagrebu.

Najstarija i prva domaća ustanova za osiguranja.

Isplatila do konca septembra 1919.:

u odseku života:

din. 3,220.546'46

u odseku požara:

din. 850.129'84

u odseku nesretnih slučajeva:

din. 42.949'35

Filijale: Zagreb, Skoplje, Solun i u osnutku u Sarajevu, Ljubljani i Novom Sadu. — Glavna zastupništva po županijama.

Osnovana 1882. godine od prvih narodnih ljudi. Današnja uprava u rukama je najvidjenijih predstavnika našega naroda. Predsednik je gosp. Luka Čelović, trgovac i veliki borac za naše narodno ujedinjenje.

Članovi odbora upravnog jesu: Gg. Ljuba Davidović, predsednik Ministarstva na raspoloženju; Kosta Stojanović, Ministar na raspoloženju sada vladin delegat na mirovnoj konferenciji; Obrad Blagojević, advokat; Mihajlo Marjanović, podpredsednik opštine beogradske; Todor Gjurić, trgovac i Vlada Marinković, trgovac.

Članovi odbora nadzornog jesu: Todor Mijailović, veletržac; Kosta Glavinić, bivši ministar a sada komesar Privilegovane Narodne Banke; Dr. Bogdan Gavrilović, profesor univerziteta; Dr. Nikola Vulić, profesor univerziteta i Živojin Paunović, trgovac.

Vrednosti rezervnih fondova sastoji se iz: akcija Privilegovane Narodne Banke za kraljevstvo SHS, državne rente i obveznice; vlastite palate u ulici Karadjordjevoj, Hercegovačkoj, Zvorničkoj, od kojih je u jednoj najveći i najmoderniji hotel »Bristol«; veliko nepokretno imanje na Kazališnom trgu u Beogradu; hotel »Sloboda« u Skoplju; vlastita tvornica stakla u Paraćinu — sve to reprezentira današnju vrednost od preko 20,000.000 dinara u zlatu ili preko kruna 150,000.000.—.

Vrši ove poslove osiguravanja:

Osiguravanje protiv šteta od požara i groma (zgrada, nameštaja, dućanske robe, gradje i drva, sva industrijska poduzeća kao: tvornice, pilane, mlinove, i u opšte sva osiguranja ove vrste).

Osiguravanja životna i to: za slučaj smrti i doživljaja, miraza ženskoj a kapitala muškoj deci, razna kombinovana osiguranja.

Osiguravanja protiv nezgoda ili nesretnih slučajeva, kao: kod pojedinaca ili korporacija, kod tvorničkih in drugih radenika.

Osiguravanja protiv šteta od provala, kao: pokućanstva, robe i ostalih vrednosti.

Sve ovo preuzima najkulantnije i po najpovoljnijim premijskim stavovima.

Otvaranje bankarskog odseka obznaniće se naknadno.

Traže se poverljivi i marljivi mesni poverenici kao i poverenici za vođenje glavnih zastupstva po županijama.

Sva obaveštenja rado daje zainteresovanima:

Filijala Beogradske Zadruga u Zagrebu

Dalmatinska ulica broj 5.

Mariborska eskomptna banka

I. v. Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.